

KANADA TABİPLER BİRLİĞİ'NE KAZ DAĞLARI İÇİN MEKTUP

Öz: Bu yazıda Türkiye'nin Çanakkale ili'nde yer alan Kaz Dağları'nda çevre tahribatına ve ekolojik yıkıma yol açan ve başta bölge halkı olmak üzere toplumun tüm duyarlı kesimlerinin tepkisini çeken altın madeni projesi ile ilgili olarak Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi tarafından Kanada Tabipler Birliği'ne gönderilen mektuba yer verilmektedir. Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi Başkanı Prof. Dr. Sinan Adıyaman imzası ile Kanada Tabipler Birliği Başkanı Dr. Gigi Osler'e 08 Ağustos 2019 tarihinde gönderilen mektupta, Kaz Dağları bölgesinde Kanada kökenli Alamos şirketinin 25 kilometrelik havzada üç ayrı proje ile altın madeni ruhsatı aldığı ve bu şirket tarafından işletme ruhsatı alınan altın madeni alanının çevre ve ekolojik tahribata yol açan bir duruma getirildiği belirtilmektedir. Mektupta Kanada Tabipler Birliği'ne, Alamos Gold'un Türkiye'deki faaliyetleri ve sonuçları hakkında Kanada yetkililerini ve Kanada kamuoyunu bilgilendirme çağrısında bulunulmaktadır.

Anahtar sözcükler: Türk Tabipleri Birliği, çevre, ekoloji, Kanada

Letter to Canadian Medical Association for Kaz Mountains

Abstract: This article is about the letter sent to Canadian Medical Association by Turkish Medical Association concerning the gold mining project on Kaz Mountains in Çanakkale Province of Turkey which will lead to environmental destruction and ecological disaster and which has already been reacted upon by all sensitive segments of population including local people. The letter addressed to Dr Gigi Osler, the President of Canadian Medical Association by Prof Sinan Adıyaman, the President of the Central Council of Turkish Medical Association on 8 August 2019 states that the Alamos Gold, a Canadian company, secured gold mining license with three different projects extending over 25 kilometres and the area concerned has already suffered environmental and ecological destruction as a result of the activities of the company. The letter urges Canadian Medical Association to inform Canadian authorities and the public about the activities of the Alamos Gold in Turkey and its consequences..

Keywords: Turkish Medical Association, environment, ecology, Canada

Sayın Dr. Gigi Osler,
Kanada Tabipler Birliği Başkanı

Dünya Tabipler Birliği Tarafından benimsenen Çevresel Konularda Hekimlerin Rolü Bildirgesi, hava, su ve toprak gibi insanlığın yaşam ve sağlık için gerekli ortak kaynaklarının korunması ve bu kaynakların tahribatının engellenmesi konusunda tabip kuruluşlarının rolüne ve uluslararası çabaların koordinasyonunda ortaklık sağlama gerekliliğine işaret eder. Türk Tabipleri Birliği olarak bir çevresel 'saldırı' konusunda sizi bilgilendirmek istiyor ve bu konuda işbirliğinizi rica ediyoruz.

Bugün Türkiye'de insanlar, özellikle tarihsel/mitolojik önemiyle insanlığın ortak mirası olan bir coğrafi bölgede büyük bir çevresel tehlikeyle karşı karşıyadır. Türkiye'nin batısında Ege Denizi kıyısında pek çok uygarlığa beşik olmuş, mitolojideki İda dağı olarak bilinen Kaz dağları ve çevresi, biyolojik

çeşitlilik açısından biricik özelliğe sahiptir. Homeros'un İlyada'sında anlatılan Truva savaşının geçtiği yer bu dağın eteklerindedir. Türkiye'nin en iyi zeytinleri bu bölgede yetişmektedir. Çağlar boyunca yöreye yerleşenler burada sağlıklı ve mutlu bir yaşam sürmüşlerdir.

Bugün ne yazık ki bu bölgede Kanada kökenli ALAMOS GOLD INC. 25 kilometrelik bir havzada üç ayrı proje ile altın madeni ruhsatı almıştır. Bu şirket tarafından işletme ruhsatı alınan altın madeni alanı, yakındaki Çanakkale ilinin tek içme suyu kaynağının yer aldığı Kirazlı Atikhisar'ı da kapsamaktadır. Maden hazırlık çalışmaları için 45 bin ağacın kesilmesi planlanmıştır; ancak daha altının çıkarılacağı alan açılmadan 195 bin ağaç kesilmiştir. Çevredeki yaban hayatı şimdiden çok ciddi zarar görmüştür.

İşletme açıldığında 20 bin ton siyanür kullanılacak; arsenik, antimon, kurşun, kadmiyum, krom gibi binlerce ton ağır metal işlem sırasında çözünecek ve çevreyi kontamine edecektir. Çıkan toz, olası kazalar (benzer durumlarda tanık olduğu gibi) ve deprem, esasen olumsuz olan durumu daha da ağırlaştıracak faktörler arasındadır.

Bunlara ek olarak, madencilik sektörü ormansızlaşmaya yol açan faaliyetlerin başında gelmektedir. Karbon salınımlarının azalmasına, dolayısıyla iklim krizine karşı mücadeleye katkı sağlayan ormanlar tahrip edilmektedir. Günümüzde iklim krizine karşı mücadelede başlıca stratejilerden biri, ormansızlaşmadan kaçınılması, biyolojik çeşitlilik kaybının azaltılması ve ekosistemler üzerinde baskı oluşturan faaliyetlerle ilgili olarak "önce iklim" diyen adaptasyon stratejileri geliştirilmesidir. Hükümetler Arası İklim Panelinin(IPCC) son raporu da iklim kriziyle mücadelede ormansızlaşmanın azaltılmasının taşıdığı önemi özellikle vurgulamaktadır. Dolayısıyla, İda Dağındaki madencilik faaliyetlerinin sonuçlarının belirli bir alanla sınırlı kalacağını düşünmek doğru olmayacaktır.

En önemlisi ise yörede yaşayan halkın hemen hemen tamamının bu 'saldırıya' karşı olmasıdır. Yöre halkı sesini duyurmak için toplantı, gösteri ve dilekçe dâhil düzenli olarak protesto eylemleri düzenlemektedir (imzacı sayısı bugün itibarıyla 500 bini aşmıştır ve imza kampanyası sürmektedir).

Ne var ki gerek Türkiye Hükümeti gerekse şirket CEO'su John McCluskey bu konuda işbirliğine yanaşmamakta, protestocuların gündeme getirdikleri çok yönlü insani ve çevresel kaygılara duyarsız davranmaktadır. McCluskey protestocuları 'siyasal gündem' izlemekle suçlamaktadır: "Bu saldırının, çevresel duyarlılık örtüsüyle gizlenmiş derin bir siyasal gündemden kaynaklandığını düşünüyorum."

Ayrıca Kanada Hükümeti siyanür kullanımının insan ve çevre sağlığı açısından ciddi bir sakınca taşıdığını açıkça belirtmiştir. Hâlen, siyanür kullanımıyla ilgili riskler karşısında çok daha titiz risk yönetimi usulleri ve çevresel etki izleme çalışmaları önerilmektedir. Kanada Hükümeti adına yapılan böylesine net bir açıklama, Kanadalı şirketler Kanada sınırları dışındaki duyarlı ortamlarda madencilik faaliyetleri yürütürken de dikkate alınmalıdır.

Türk Tabipleri Birliği olarak ciddi kaygılarımız vardır ve tarihsel ve doğal varlıkları ile biricik olan bölgenin daha fazla tahrip edilmemesi, binlerce insanın yaşam alanlarını kaybetmemesi, yerel habitatın zarar görmemesi ve insanların hastalanmaması için mücadele vermekteyiz. Türkiye'deki ALAMOS GOLD projesinin sonuçları iklim değişimini ve çevresel bozulmayı ulusal sınırları aşacak biçimde etkileyecektir. Bu konuda tabip kuruluşlarının küresel ölçekte çaba göstermesi gerekmektedir ve Kanada Tabipler Birliği de Kanada Hükümeti'nin siyanür ve çevre konusundaki titizliği dikkate alındığında konuya müdahale açısından özel bir konumda yer almaktadır. ALAMOS GOLD INC'in yol açtığı çevre tahribatına son verilmesinde; ortak evimiz, insanlığın belleğinin bir parçasını oluşturan bu değerli yörede habitat ve sağlığın korunmasında yardımlarınıza ihtiyacımız var. Bu bağlamda Kanadalı meslektaşlarımızdan Kanada resmi makamlarını ve kamuoyunu ALAMOS GOLD INC'in ülkemizdeki faaliyetleri ve bu faaliyetlerin sonuçları konusunda bilgilendirmelerini, söz konusu faaliyetlerin durması için demokratik bir basınç yaratmalarını istiyoruz. İşbirliğiniz ve değerli çabalarınız için şimdiden teşekkürlerimizi iletiyoruz.

*Saygılarımla,
Prof. Dr. Sinan Adıyaman
Türk Tabipleri Birliği Başkanı*